

3. *Владимирова Л. П.* Прогнозирование и планирование в условиях рынка: Учеб. пособие. — М.: Дашков и К., 2000. — 308 с.

4. *Дуброва Т. А.* Статистические методы прогнозирования: Учеб. пособие. — М.: ЮНИТИ, 2003. — 206 с.

5. *Егоров В. В. Парсаданов Г. А.* Прогнозирование национальной экономики: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 184 с.

6. *Єрина А. М.* Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2001. — 170 с.

7. *Колемаев В. А.* Математическая экономика: Учебник для студ. вузов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. — 399 с.

8. *Наконечный С. I., Терещенко Т. О., Романюк Т. П.* Эконометрия: Пособие. / Вид. 3-те, доп. та перероб. — К.: КНЕУ, 2004. — 520 с.

9. *Орлов А. И.* Эконометрика: Учеб. пособие для вузов. — М.: Экзамен, 2002. — 576 с.

10. *Четыркин Е. М.* Статистические методы прогнозирования. — М.: Статистика, 1977. — 199 с.

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman Kyiv

университета. Серія: Економістичка. Вип. 105-9. — Донецьк: ДонНУ, 2006. — С. 83—86.

12. <http://ec.europa.eu/eurostat>

13. Страны и регионы. 2006. Статистический справочник Всемирного банка : пер. с англ. — М: Весь мир, 2007. — 240 с.

Стаття надійшла до редакції 14.12.2007

УДК 339.9.012.23

Л. П. Петрашко, доц. кафедри міжнародного менеджменту, КНЕУ імені Вадима Гетьмана

КРОС-КУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ

Розглянуті актуальні питання крос-культурного впливу на формування інноваційної культури компаній у сучасних інтеграційних процесах глобального світу. Крос-культурний контекст передбачає різні сприйняття джерел інновації, вибір типу інновації та інноваційної моделі. Успіх інновації залежить від інтеграції ментальних культурних моделей і діяльності направленої на управління бізнес-моделями і технологіями.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інновація, інноваційна культура, бізнес-модель, технологія, типи інновацій: інкрементна, радикальна і наполовину радикальна інновації, важелі інноваційної культури, інноваційна модель компанії.

Тенденції технологічної політики міжнародних корпорацій тісно пов'язані з інтеграційними процесами глобального середовища. З однієї сторони, регіональна економічна інтеграція у поєднанні зі зближенням стандартів і споживчих переваг створює умови в низці галузей для ефективного стратегічного управління на основі централізованого контролю власних філій та для існування адміністративної системи, яка перетинає національні кордони в формі разової передачі новітніх технологій. З другої — міжнародні корпорації, являючись учасниками багатьох відкритих та змінних коаліцій чи стратегічних альянсів, використовують стратегії науково-технічного співробітництва, основою яких є економічний націоналізм, протекціоналізм та відмінності місцевих культур і стандартів.

У сучасних економічних умовах компанії в гонитві за прибутком чи в інвестуванні в неприбуткові об'єкти не можуть розраховувати на виживання без інновацій. Конкурентна боротьба компаній примушує обирати інновацію для зміни кордонів своїх галузей, для створення нових галузей, для досягнення лідерських позицій, які визначають правила гри на їх користь. Інноваційний процес кожної компанії унікальний, у його основі — корпоративна культура, управлінські підходи, які застосовує компанія і звичайно людський талант.

У транснаціональних та глобальних корпораціях розуміння та управління інноваційною культурою набуває нового виміру та пов'язане з впливом місцевої культури на названі процеси. Вплив місцевої культури на цінності і переконання людей одночасно зумовлює вплив її на моделі поведінки людей, а отже на корпоративну культуру компанії. Крос-культурний контекст передбачає різні сприйняття джерел інновації, вибір типу інновації та інноваційної моделі.

Визначаючи основну економічну категорію нашого дослідження — інновацію, як здатність створювати нову цінність управляючи новими або вдосконаленими бізнес-моделями та технологіями, слід відмітити її інтеграційну складову. Бізнес-модель — це спосіб створення, продажу та доставки цінності клієнтам компанії. Основними важелями інновації бізнес-моделі є ціннісна пропозиція (що продається і доставляється на ринок), ланцюжок логістики (як воно створюється та доставляється на

ринок), цільовий споживач (кому воно доставляється). Технологія — це унікальна комбінація людей, ідей і об'єктів, створена для досягнення конкретної цілі. Важелями технологічної інновації виступають пропозиції товарів та послуг, виробничі технології і технології сприяння.

Науковці класифікують три універсальні типи інновацій: інкрементна, радикальна і наполовину радикальна інновації. Інкрементна інновація приводить до незначного вдосконалення існуючих технологій і бізнес-моделей (невеликі зміни одного або кількох важелів інновації бізнес-моделей і технологій). Радикальна інновація — до появи нових продуктів та послуг за допомогою зовсім нових способів (значні зміни одного або кількох важелів інновації бізнес-моделі чи технології). Наполовину радикальна інновація на основі технології приводиться в дію незначними змінами важелів бізнес-моделі і значними змінами важелів технологій. Для наполовину радикальної технології на основі бізнес-моделі ситуація розглядається навпаки. Вибір та інтерпретація пріоритетів для зміни бізнес-моделі та технології, встановлення балансу портфеля трьох типів інновацій — це основа для створення інноваційної стратегії і розробки загальної бізнес-стратегії компаній.

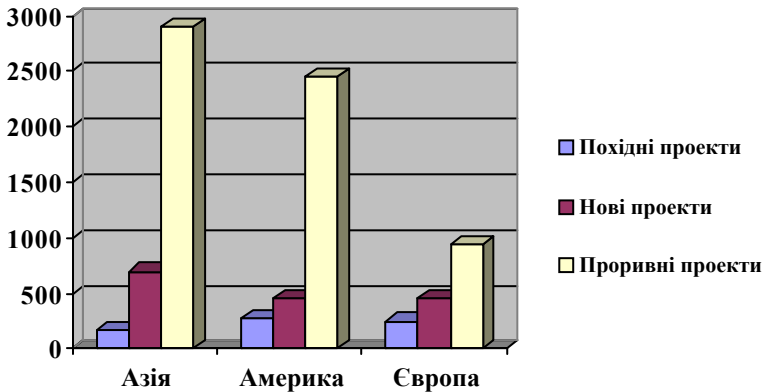

Рис. 1. Середній бюджет за типами проектів [1, с. 35]

Різні типи інновацій вимагають різних типів інвестицій. Так, за оцінками дослідників проривні проекти (кардинально нові товари тощо), які асоціюються з радикальними інноваціями, набагато дорожчі інших типів інноваційних проектів: нових проектів (нові покоління існуючих товарів) та похідних проектів (зміни існуючих товарів). На рис. 1 показана середня вартість похідних,

нових та проривних проєктів у тисячах доларів для компаній Азії, Америки та Європи. Революціонерами у фінансуванні проривних проєктів (радикальні інновації) є компанії Азії. Їх американські та європейські колеги більш консервативні в цих питаннях.

Наукові дослідження визначають географічні та культурні відмінності сприйняття ключових стратегічних величин інновації. Азіатські компанії стратегічним імперативом інновації вважають технологічне лідерство, американські — ефективність продукту, європейські — час виходу нового товару на ринок. Названі пріоритети виявляють слабкі сторони інноваційних процесів цих країн, які виникають за рахунок впливу регіональних культур на інноваційну культуру корпорацій.

Культурні відмінності передбачають і різне сприйняття джерел інновації. Азіатський регіон більше зосереджений на ресурсах і здатності обирати вірної технології. Важелі інновації компаній названого регіону в першу чергу спираються на управління ресурсами інноваційного процесу. Американські компанії в свою чергу управляють результатами інноваційного процесу, вираженими в результативності продукту. В силу цих розбіжностей американські компанії використовують для інновації стратегію витягування, азіатські — стратегію виштовхування, а європейські — змішану стратегію, більш наближену до американської стратегії витягування, але з акцентом на управлінні інноваційним процесом.

Звичайно у топ-менеджменту є різні важелі для створення інноваційної культури компаній, а саме: збалансованість чи відсутність рівноваги, стабільність чи періоди радикальних інновацій, зосередження чи різноманітність у людях, ідеях, методах, дисциплінованість чи неочікуваність, урівноваженість сили потенційної впевненості в успіху інновації, консервативність чи прийняття ризиків, керованість чи свобода у визначенні сфери пошуку інновацій, контроль чи довіра в управлінні інноваційним процесом. Інноваційна культура забезпечує бізнес-ментальність для інновації.

Інноваційна модель компаній відображає інтегрування в середині компанії управління бізнес-моделями та технологіями. Традиційні компанії створюють і управляють змінами в бізнес-моделях в одиницях організаційних структур розташованих на великих відстанях (і фізично, і культурно) від підрозділів, в яких відбуваються технологічні зміни. Компанії, націлені на прорив, використовують радикальні інновації і в бізнес-моделях, і в технологіях. Такі компанії віддають перевагу створенню дочірніх підрозділів, наділених певними повноваженнями у прийнятті управлінських рішень, що підвищує гнучкість, творчий потенціал

і посилює мотивацію інновацій. Їх стратегія технологічного брокерства направлена на використання сіткової природи інноваційного процесу: комбінацію існуючих об'єктів, ідей, людей; об'єднання окремих світів, галузей, сфер; створення зв'язків навколо нових комбінацій. Таким чином вони отримують доступ до місцевих ресурсів знань, можливість оперативно створювати продукти для місцевих ринків і збільшувати свій прибуток. Успіх інновації залежить від інтеграції ментальних культурних моделей і діяльності направленої на управління бізнес-моделями і технологіями.

Література

1. Давіла Тоні, Епштейн Марк Дж., Шелтон Роберт. Працююча інновація: Як управляти нею, вимірювати її та здобувати з неї вигоду / Пер. з англ.; За наук. ред. Т. Ф. Козацької. — Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. — 320 с.
2. Питер Ф. Друкер. Наука інновації / Креативное мышление в бизнесе / Пер. с англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. — 228 с. — С. 148—164.
3. Стефік Марк, Стефік Барбара. Прориви. Історії та стратегії радикальних новацій / Пер. з англ. Д. Конарева, Л. Савицька. — К.: Видавництво Олексія Капусты, 2005. — 322 с.
4. Харгадон Ендрю. Управление инновациями. Опыт ведущих компаний: Пер. с англ. — М.: ООО «И. Д. Вильямс», 2007. — 304 с.

Стаття надійшла до редакції 18.12.2007

УДК 335.78

Я. М. Столярчук, канд. екон. наук, доц.,
кафедра міжнародної економіки,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана

ФОРМИ ПРОЯВУ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗРИВУ КРАЇН СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

У статті з'ясовано сутність технологічного розриву країн світового господарства та розкрито сучасні форми його прояву. Доведено, що формування постіндустріальної моделі глобального економічного розвитку поряд з істотним нівелюванням диференціацій країн в освоєнні ними передових досягнень науки і техніки обумовлює поглиблення технологічного розриву як між розвинутими державами та країнами, що розвиваються, так і в межах тріади світової економіки.